

MODERN SVENSKA

2002/9-73

Funderar ni på språkriktighetsproblem? Vår spalt Modern svenska be-

handlar språkfrågor av allmänt intresse, som besvaras av professor Carl-Eric Thors. Sänd in frågor till Dagboken som vi-

darebetordrar dem till språkvetaren.

1. "Varifrån kommer svenskans **k** i ordet **auktoritet**? Tyskan har ju **Autorität** och engelskan **authority**." — Ordet **auktoritet** kommer av det latinska **auctoritas**. I franskan föll **k**-ljudet (i latinets skrivet med **c**) bort och ordet lyder **autorité**. Engelskan och tyskan har fått ordet från franskan.

2. En läsare påtalar en formulering i "Modern svenska" i början av september. Det hette: "Språkmän i Sverige har uttalat sig med gillande om **raffineri**, men den förekommer bara i Sverige." Han säger att **den** i den sista satsen måste syfta på uttrycket **formen raffineri**, som finns i en föregående mening, och anser att min formulering är otydlig. — Jag håller med insändaren. Det borde ha stått "den **formen** förekommer". Ordet **den** kan nämligen inte syfta på ordet **raffineri**. Min formulering beror på en lapsus.

3. En frågeställare undrar, om böjningen **katt- kattor** kan anses korrekt. — Frågan berördes i denna spalt den 13 augusti i år. Jag konstaterade då att pluralformen **kattor** av **katt** är företrädesvis, men inte uteslutande finländsk. Pluralen **kattor** hör emellertid främst till femininet **katta** (pluralformer på **-or** hör normalt till singularis på **-a**). Det överensstämmer med böjningssystemet att ha **katt, katter**, men **katta, kattor**. Av denna orsak anser jag att böjningen **katt, katter** är att föredra.

4. En annan frågeställare berör uttryck som **hundredtals miljarder**. Är detta korrekt? Han påpekar att uttryck som **tio-tals tusen** är finländiska (översättning av **kymmeniä tuhansia**) i stället för **tio-tusentals**. — Även om de högsvenska uttrycken lyder **tio-tusentals, hundredtals** (människor t.ex.) heter det exv. **hundredtals miljoner, tio-tals miljarder**. Det kan tilläggas att formerna **million** och **milliard** ställs främst i Akademiens ordlista. Hos oss dominerar **miljon** och **miljard**, som i ordlistan upptas som godkända sidoförmer.

2002/9-73
Carl-Eric Thors